

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA.410.002.20.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	dr hab. Celina Nowak, Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych PAN ¹ , od 1 marca 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 2-5)
<i>Podstawa prawna</i>	art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Warszawie
<i>Kontroler</i>	Witold Markiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/5/2018 z dnia 10 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie³ w 2017 r. dotacji podmiotowych i celowych oraz środków na stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców. Kontrola obejmowała także prawidłowość wydatkowania w 2017 r. środków przyznanych przez Narodowe Centrum Nauki na realizację wybranych projektów badawczych. Oceny dokonano przy uwzględnieniu kryteriów legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Przedmiotem działania Instytutu jest prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk prawnych oraz upowszechnianie wyników tych badań.

Szczegółowy zakres działalności Instytutu w 2017 r. zawarto w Programie (Planie) działalności Instytutu Nauk Prawnych PAN na rok 2017, w którym m.in. określono zadania badawcze, terminarz ich realizacji, wiodących wykonawców i planowane efekty w ramach działalności statutowej, a także zadania badawcze służące rozwojowi młodych naukowców finansowane z dotacji celowej i projekty badawcze finansowane z grantów.

(dowód: akta kontroli str. 5-35)

¹ Dalej: Dyrektor Instytutu.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

³ Dalej także: Instytut.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ wykorzystanie w 2017 r. przez Instytut Nauk Prawnych PAN w Warszawie dotacji z budżetu państwa oraz wykorzystanie środków z Narodowego Centrum Nauki na realizację wybranych projektów badawczych.

Powyższa ocena została sformułowana na podstawie zbadania pozyskiwania i wykorzystania dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego w kwocie 4 297,3 tys. zł, dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich w kwocie 54,9 tys. zł oraz dofinansowania dwóch projektów badawczych w kwocie 224,0 tys. zł (25,8% dofinansowania w 2017 r.). Stwierdzono, że środki zostały wykorzystane w sposób celowy i gospodarny, zgodnie z planem działalności Instytutu.

V. Wyniki kontroli

1. Dane ogólne

Opis stanu
faktycznego

W 2017 r. Instytut otrzymał z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotację w kwocie 4 722,9 tys. zł, w tym 4 488,9 tys. zł (95,0%) dotacji podmiotowej i 234,0 tys. zł (5,0%) dotacji celowej.

Dofinansowanie badań ze środków pochodzących z Narodowego Centrum Nauki wyniosło 869,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 36, 88-101)

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa

2.1. Dotacje na utrzymanie potencjału badawczego Instytutu oraz na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich

Dyrektor Instytutu złożyła kompletny wniosek o przyznanie dotacji na 2017 r. na działalność statutową 13 września 2016 r., tj. w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2015 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji i rozliczania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich⁵. W trakcie roku Dyrektor Instytutu wystąpiła o zwiększenie dotacji podmiotowej z przeznaczeniem na zapewnienie warunków udziału niepełnosprawnych naukowców i uczestników studiów doktoranckich w realizacji badań naukowych i prac rozwojowych.

W 2017 r. Dyrektor nie wnioskowała o przyznanie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego z tytułu zdarzenia losowego.

(dowód: akta kontroli str. 37-41, 46-54)

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał Instytutowi 4 722,9 tys. zł, w tym:

– 4 375,7 tys. zł⁶ dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego;

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁵ Dz. U. poz. 1443, ze zm. (W brzmieniu przepisu obowiązującym do 19 sierpnia 2017 r.).

⁶ Informacja nr 4457/E-8/S/2017 z dnia 14 lutego 2017 r. (4 297,3 tys. zł), decyzja nr 4457/E-8/S/2017-1 z dnia 21 grudnia 2017 r. (78,4 tys. zł).

- 113,2 tys. zł⁷ dotacji podmiotowej na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów;
- 234,0 tys. zł⁸ dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

W 2017 r. Instytut dysponował również kwotą 80,6 tys. zł dotacji celowej niewykorzystanej w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 36, 42-45, 55-61)

Ze środków dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego, otrzymanej w 2017 r., Instytut wykorzystał 4 297,3 tys. zł (98,2%), w tym:

- 4 072,1 tys. zł na sfinansowanie realizacji 97 zadań badawczych w ramach 14 tematów badawczych⁹;
- 225,2 tys. zł na działalność wspomagającą badania¹⁰, tj. na Zespół Polskiej Biblioteki Prawniczej, funkcjonowanie biblioteki Instytutu, współpracę naukową krajową i zagraniczną, organizację konferencji naukowych, działalność wydawniczą i prenumeratę wydawnictw.

Prowadzone badania naukowe w 86 przypadkach zostały zakończone w 2017 r., a w 11 będą kontynuowane w 2018 r. i latach następnych. Zgodnie z założeniami programu działalności Instytutu, efektami rzeczowymi prowadzonych badań naukowych było opracowanie części pracy habilitacyjnej, pracy doktorskiej, rozdziału w pracy zbiorowej, monografii i artykułu naukowego.

(dowód: akta kontroli str. 36, 70-83, 86-87, 93-101)

Na pomoc materialną dla studentów i doktorantów wydatkowano 64,5 tys. zł, w tym 58,3 tys. zł (51,5%) z dotacji przyznanej w 2017 r. i 6,2 tys. zł z dotacji z 2016 r. Środki przeznaczono na stypendia socjalne dla 10 doktorantów spełniających określone przez Instytut kryterium dochodowe.

Do wydatkowania w 2018 r. pozostało 54,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 57-65)

Ze środków dotacji celowej wydatkowano¹¹ 54,9 tys. zł (23,5%). Do wykorzystania w 2018 r. pozostało 179,1 tys. zł.

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że zadania badawcze realizowane przez młodych naukowców mają na ogół dwuletni okres realizacji i większość środków finansowych wydatkowana jest w drugim roku ich realizacji.

Ze środków dotacji sfinansowano badania prowadzone przez dziewięciu młodych naukowców. W dwóch przypadkach prace badawcze zakończono w 2017 r., w siedmiu będą kontynuowane w 2018 r.

Ponadto w 2017 r. kwotą 80,6 tys. zł sfinansowano cztery tematy badawcze ze środków dotacji celowej niewykorzystanej w 2016 r.

Łącznie w 2017 r. wydatkowano 135,5 tys. zł ze środków dotacji celowej przyznanej Instytutowi w 2016 r. i 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 36, 84-85, 93-101)

⁷ Pismo znak: DBF.WPM.6302.4.2017.MZ.1.PAN-46. z dnia 30 marca 2017 r.

⁸ Informacja nr 4457/E-8/M/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r.

⁹ Zadania badawcze prowadziło 14 Zakładów i 67 pracowników naukowych Instytutu.

¹⁰ Łączny koszt działalności wspomagającej badania wyniósł 529,9 tys. zł. Koszty w kwocie 304,7 tys. zł Instytut pokrył ze środków własnych.

¹¹ Podział środków nastąpił na podstawie „Regulaminu podziału dotacji celowej na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich w Instytucie Nauk Prawnych PAN”.

2.2. Stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców

W 2017 r. wypłacano stypendia dwóm pracownikom Instytutu, którym Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców¹². Jednemu stypendyście przyznano 177,8 tys. zł na lata 2014-2017, drugiemu – 194,0 tys. zł na lata 2015-2018. Instytut otrzymał ww. środki na podstawie umów zawartych z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego¹³. Wyплаты stypendium każdemu ze stypendystów Instytut dokonywał przez 36 miesięcy na podstawie umów o finansowanie stypendium naukowego dla wybitnego młodego naukowca, zawartych z beneficjentami¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 129-139, 141-151)

W pierwszym przypadku Instytut wypłacił stypendyście w okresie listopad 2014 r. – październik 2017 r. całą kwotę przyznanego stypendium, w tym w 2017 r. 49,4 tys. zł; w drugim – do grudnia 2017 r. wypłacono 145,5 tys. zł, w tym w 2017 r. 64,7 tys. zł. Do wypłaty w 2018 r. pozostało 48,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 140, 152-153)

2.2. Projekty finansowane ze środków pochodzących z Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

W 2017 r. pracownicy naukowcy Instytutu realizowali 17 badań¹⁵, na które uzyskano 869,0 tys. zł dofinansowania ze środków Narodowego Centrum Nauki, w tym:

- na dziewięć badań, rozpoczętych w 2017 r. z terminem zakończenia w latach następnych otrzymano 542,5 tys. zł;
- na kontynuację sześciu badań rozpoczętych przed 2017 r. – 326,5 tys. zł;
- dwa badania zakończono w 2017 r. w ramach środków otrzymanych wcześniej.

W 2017 r. Instytut, jako lider projektu, zakończył realizację rozpoczętego w 2013 r., projektu badawczego finansowanego ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Na realizację projektu uzyskano grant w kwocie 1 380,7 tys. zł. W 2017 r. projekt nie był już finansowany.

(dowód: akta kontroli str. 93-101)

Szczegółowej analizie poddano dwa projekty badawcze¹⁶ finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki, na które w 2017 r. wydatkowano łącznie 224,0 tys. zł (25,8% kwoty otrzymanej w 2017 r.).

Całkowita wysokość dofinansowania jednego projektu wynosiła 421,1 tys. zł. Umowę zawarto na okres 36 miesięcy od 9 lutego 2015 r. do 8 lutego 2018 r. Aneks przedłużył termin zakończenia prac do 8 listopada 2018 r. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. koszty wykonanych prac badawczych wyniosły 407,4 tys. zł, w tym w 2017 r. – 130,9 tys. zł. Wydatkowanie przyznaných środków było zgodne z zakresem rzeczowym określonym w kosztorysie. W ramach kosztów bezpośrednich sfinansowano zaplanowane wynagrodzenia ośmiu uczestników prac badawczych oraz koszty ich udziału w kwerendach zagranicznych. Wykonawca w wyznaczonym terminie (do 31 marca) przekazał za pośrednictwem Instytutu do

¹² Decyzja nr 0185/E-8/9/2014 z dnia 15 października 2014 r. i decyzja nr 0143/E-8/STYP/10/2015 z dnia 7 października 2015 r.

¹³ Umowa nr 0185/E-8/STYP/9/2014 z dnia 18 listopada 2014. r. i umowa nr 0143/E-8/STYP/10/2015 z dnia 27 października 2015 r.

¹⁴ Umowa (bez numeru) z dnia 28 listopada 2014 r. oraz umowa nr 0143/E-8/STYP/10/2015 z dnia 27 października 2015 r.

¹⁵ Z wykonawcami badań podpisane zostały umowy cywilno-prawne.

¹⁶ Projekt badawczy nr 2014/13/B/HS5/00528 (Tożsamość narodowa i konstytucyjna państwa członkowskiego Unii Europejskiej) z dnia 9 lutego 2015 r. z aneksem nr 1 z dnia 2 października 2017 r., i projekt badawczy nr 2016/21/B/HS5/02060 (Mechanizmy powstawania i rozwoju karier przestępczych) z dnia 23 lutego 2017 r.

Narodowego Centrum Nauki raporty za 2015 r. i 2016 r., zawierające wymagany umową zakres informacji o poniesionych kosztach i uzyskanych efektach.

(dowód: akta kontroli str. 154-261)

Całkowita wysokość dofinansowania drugiego projektu wynosiła 457,8 tys. zł. Umowę zawarto na okres 36 miesięcy od 23 lutego 2017 r. do 22 lutego 2020 r. Na realizację prac badawczych Narodowe Centrum Nauki w 2017 r. przekazało 130,3 tys. zł, z czego wydatkowano 93,1 tys. zł na wynagrodzenia siedmiu uczestników projektu oraz zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania. Wydatkowanie otrzymanych środków było zgodne z zatwierdzonym kosztorysem.

(dowód: akta kontroli str. 233-287)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia

marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Witold Markiewicz
Główny specjalista kontroli państwowej